

Årsberetning for det lokale miljøarbejde i 2018 for Miljøpunkt Indre By & Christianshavn

Støttet af Indre By Lokaludvalg, Christianshavns Lokaludvalg og Københavns Kommune

Udgave Februar 2019

Indledning

Årsberetningen for Miljøpunkt Indre By & Christianshavn omhandler det lokale miljøarbejde som Miljøpunktet har udført i løbet af 2018. Årsberetningen rapporterer, hvordan målsætningerne for årsplanen er opfyldt og beskriver de aktiviteter og projekter, der er blevet lavet i de to bydele Indre By og Christianshavn. Aktiviteterne og projekterne omhandler indsatser inden for de fem områder:

- Renere luft i byen
- Mindre støj i byen
- Grøn by, klimatilpasning og bæredygtighed
- Bedre affaldssortering og affaldsudnyttelse
- Kommunikation, synlighed og netværk

Miljøpunkt Indre By & Christianshavn er finansieret af driftsstøtte fra Indre By Lokaludvalg, Christianshavns Lokaludvalg og Københavns Kommune. I udvalgte projekter er finansieringen støttet helt eller delvis fra eksterne puljer og fonde. De er i årsplanen markeret med gråt og omfatter indsatser med frivillige, studerende, tværgående samarbejder og kan involvere ressourcer/midler ud over driftsstøtten. Disse er også rapporteret her.

Miljøpunkt Indre By & Christianshavn varetager det lokale miljøarbejde i de to bydele. Indsatserne koordineres med formandskaberne, formænd og næstformænd fra lokaludvalg og Miljøpunktets bestyrelse, og understøtter planer og indsatser fra Københavns Kommune på Teknik- og Miljøområdet. Herudover deles resultater og viden løbende med lokaludvalg, borgere og øvrige involverede interessenter. Indsatserne i planen fordeles mellem de to geografiske områder Indre By & Christianshavn i forhold til driftsstøtten, i størrelsesordenen 6/7 og 1/7.

Miljøpunkt Indre By & Christianshavns vision og mission

Miljøpunkt Indre By & Christianshavn vil skabe grundlag for bedre livskvalitet og sundhed samt et bæredygtigt miljø for de som bor og arbejder i byen. Vores mission er at skabe fokus på de nye muligheder til mere bæredygtighed i vores bydele – både inden for miljø, klima, bynatur, affald/ressourcer og grøn mobilitet – og på tværs af mål og indsatser. Vi vil betragtes som en kompetent samarbejdspartner, som er vedkommende – i NGO-arbejde og arbejde for FN's Verdensmål. Miljøpunktet vil bruges samt engagere og inspirere til bedre miljø og mere bæredygtighed i byen – ikke på egne vegne, men på vegne af lokale borgere, institutioner og erhverv.

Læsevejledning

I beretningen vil der være linket til bilag (understreget tekst). Vi anbefaler derfor at læse den i den online version. Vi overvejer fremadrettet at give en guide til at kunne læse en engelsk version af beretningen, grundet vores viden om, at 24 % af beboerne i København taler et andet sprog end dansk.

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	2
INDSATSOMRÅDE 1: RENERE LUFT I BYEN	5
1.1 SKABE FOKUS OMKRING LUFTFORURENING FRA ULTRAFINE PARTIKLER I BYEN	5
1.2 MÅLINGER AF LUFTFORURENINGEN VED NYE LOKALITETER	5
1.3 UDLÅN AF LADCYKLER I INDRE BY	6
1.4 FREMME GOD CYKELPARKERINGSADFÆRD	6
INDSATSOMRÅDE 2: MINDRE STØJ I BYEN	7
2.1 FREMME FOKUS PÅ DE SUNDHEDSMÆSSIGE EFFEKTER AF STØJ OG MULIGHEDER FOR FOREBYGGELSE	7
2.2 INPUT TIL KOMMUNAL STØJHANDLINGSPLAN, HERUNDER REGULERING OG ORDENSREGLER	7
INDSATSOMRÅDE 3: GRØN BY, KLIMATILPASNING OG BÆREDYGTIGHED	8
3.1 ETABLERE FLERE GRØNNE FACADER MED ROSER ELLER ANDEN GRØN FACADEBEPLANTNING	8
3.2 AKTIVT ARBEJDE FOR FLERE TRÆER I DE TO BYDELE	9
3.3 AT FREMME ANLÆGGELSE AF GRØNNE TAGE, TAGTERRASSE OG GRØNNE BAGGÅRDE	10
3.4 NATUR I BYEN – AFSLUTNING AF PILOTPROJEKT	10
INDSATSOMRÅDE 4: BEDRE AFFALDSSORTERING OG AFFALDSUDNYTTELSE	12
4.1 FORMIDLE MULIGHEDER FOR SORTERING AF GENANVENDELIGT AFFALD I HJEMMET OG I DET OFFENTLIGE RUM	12
4.2 UNDERSTØTTE KOMPOSTNETVÆRKET	13
4.3 STØTTE OP OM ORDNINGEN REN KÆRLIGHED TIL DIT KVARTER	13
4.4 SØGE STØTTE TIL DIV. AFFALDSPROJEKTER, SOM KAN ØGE BÆREDYGTIGHED OG GENANVENDELSE. SØGES FORDELT IFT. SKOLER.	13
INDSATSOMRÅDE 5: KOMMUNIKATION, SYNLIGHED OG NETVÆRK	14
5.1 MILJØPUNKTET SKAL VÆRE KENDT I BYBILLETET, I ALLE KVARTERER, PÅ DE SOCIALE MEDIER OG HJEMMESIDEN	14
5.2 BÆREDYGTIGE OG SÆSONBETONED E EVENTS MED GENBRUG, SORTERING OG HÅNDBLING AF AFFALD	15
5.3 INSPIRERE BORGERE, INSTITUTIONER OG ERHVERV I INDRE BY OG PÅ CHRISTIANSHAVN TIL AT DELTAGE I TVÆRGÅENDE PROJEKTER PÅ TVÆRS AF BYDELE	15
ÅRSREGNSKAB: LEDELSESPÅTEGNING	16
LEDELSENS REGNSKABSERKLÆRING I FORBINDELSE MED AFLÆGGELSEN AF ÅRSREGNSKABET	17
2018 FOR FONDEN MILJØPUNKT INDRE BY & CHRISTIANSHAVN	17
DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING	19
RESULTATOPGØRELSE FOR 01.01.- 31.12.2018	22
BALANCE PR. 31. DECEMBER 2018	23
AKTIVER	23
PASSIVER	24
NOTER	25

Miljøpunktets personale og medvirkende i 2018

Ansatte

Marianne Spang Bech – centerleder - fuldtid

Sabine Buurgaard Sørensen – projektleder 32 timer (barsel 1. maj 2018 – året ud)

Winnie Larsen deltid – bogholder – i gennemsnit 1 dag pr. uge

Maja F. Guldager – barselsvikar - timeansat

Malene Koefoed Bielefeldt – studentermedhjælper - timeansat

Linda Seegert - timeansat

Studie- og virksomhedspraktikanter

Malene Koefoed Bielefeldt

Maria Elisa Ø. Rasmussen

Kathrine Utzon-Frank

Linda Seegert

Studerende

Forår, fra Worcester Polytechnic Institute; Christopher, Brent, Michael og Chad

Efterår, fra Teknoantropologi, Aalborg Universitet; Michaela, Andreas og Mikkel

Frivillige

Peder Clement

Ung Energi

Kathrine Utzon-Frank

Yoahann John Daniel

Indsatsområde 1: Renere luft i byen

1.1 Skabe fokus omkring luftforurening fra ultrafine partikler i byen

Miljøpunktet udførte i 2018 luftmålinger ved busstoppesteder, samt ved søerne i Indre By, hvor der også blev målt i 2016 og 2017. Der blev målt ultrafine partikler, PM 0,1, på en delvis bilfri dag med maraton i maj i Indre By for at undersøge luftkvaliteten. Der er alene målt med n måler, da dette blev vurderet tilstrækkeligt til at måle kilder og baggrundsniveauer på de udvalgte lokaliteter. Målingerne viste, at der som i 2016 og i 2017 fortsat kan måles luftforurening fra udvalgte busser, turistbusser, taxaer, lastbiler, ældre biler og knallerter. Der blev også observeret en del tomgang. Rapporten med data, konklusioner og videre anbefalinger ses [her](#). Data er formidlet via nyhedsbrev, hjemmeside og presse.

1.2 Målinger af luftforureningen ved nye lokaliteter

Miljøpunktet har foretaget nye målinger af luftforureningen på Prinsessegade, Holbergsgade og Nørreport St. Målingerne på Prinsessegade viste, at flere køretøjer som fx varevogne, lastbiler og store personbiler forurener mere med ultrafine partikler end almindelige køretøjer. Rapporten og videre anbefalinger kan læses [her](#). Der blev observeret en del kørsel til Holmen. Det kan diskuteres om denne kørsel er ”nødvendig”, hvilket også blev påpeget af WPI- studerende fra USA i deres [rapport](#) fra 2017. Miljøpunktet har bedt om at få indsigt i data fra Københavns Kommune, men de har oplyst, at de ikke har luftforureningsdata for Christianshavn. Der er derfor fortsat behov for flere lokale målinger af ultrafine partikler. Københavns Kommune (Copenhagen Solutions Lab) har indgået samarbejde med Google om at indsamle luftforureningsdata fra sidst i 2018 og i 2019 (læs om samarbejdet [her](#)). Miljøpunktet er inviteret med i følgegruppen for projektet og vil fortsat måle og dele viden om luftforurening i 2019-2020. *Kilde: Marianne, Maja og Kathrine*

Forureningen fra krydstogtskibe, tæt på Indre By og Christianshavn, er undersøgt af Lokaludvalget på Østerbro, i samarbejde med Det Økologiske Råd, link til [rapport](#). Iflg. rapporten anløber der årligt mere end 300 skibe til Østerbros havneområde. Skibene anvender en type brændstof med 100 gange mere svovl end alm. diesel, solgt til biler.

Regeringen igangsætter nu, som en del af regeringens klima- og luftudspil, ’[Sammen om en grønnere fremtid](#)’, en kortlægning af luftforureningen fra krydstogtskibe. Samtidig vil Miljø- og Fødevarerministeriet tage initiativ til et nyt fireårigt internationalt samarbejde mellem myndigheder, havne, turistorganisationer mv. Det skal bl.a. kigge på, om man kan fremme grønnere krydstogtturisme i Østersøen og i de danske farvande og dermed mindske forurening fra krydstogtskibene. *Kilde: Marianne*

Debatmøde om brændeovne og luftforurening

Den 13. december holdt Miljøpunktet debatmøde på Christianshavn om luftforurening, sammen med Det Økologiske Råd og Miljøstyrelsen. Fokus på mødet var brændeovne og de udfordringer og muligheder der findes. Debatten blev indledt med oplæg af Miljøpunktet samt Kåre Press fra Det Økologiske Råd, der fremlagde den seneste viden omkring luftforureningen i byen og fra brændeovne, hvorefter der blev debatteret. Oplæggene kan ses nederst på hjemmesiden [her](#). Debatpanelet bestod af seks repræsentanter, der dels var for brændeovne og dels imod, men tonen var på alle måder god. Debatten blev styret af Christian Ege Jørgensen fra Det Økologiske Råd. Knud Josefsen fra Christianshavns Kvarter filmede fra debatten. Filmen er blevet vist på deres hjemmeside og flere gange på Kanal Hovedstaden og kan ses [her](#). Der var tilmeldt 47 til mødet, men der var nogle, som ikke mødte op. I 2019 arbejdes der videre med at formidle udfordringer og muligheder.

Kilde: Marianne, Maja og Maria

1.3 Udlån af ladcykler i Indre By

I første halvdel af 2018 har ladcykelordningen fortsat været benyttet af borgere og mindre erhverv samtidig med, at udlån af ladcykler er blevet tilpasset det samme niveau som de andre miljøpunkter. Miljøpunktet har i løbet af 2018 lavet en opsamling på vores erfaringer fra de sidste mange års udlån af ladcykler, som de sidste tre år har været en utrolig populær ordning. Så populær, at målet om at flertallet af vores lånere vælger at investere i en ladcykel frem for bil var opfyldt (undersøgelse fra 2017). Undersøgelsen viste også, at der var mange perioder, hvor cyklen ikke bliver brugt af lånerne. Endelig er der kommet flere muligheder for at låne, leje, og købe ladcykler rundt om i København. På den baggrund fokuserer Miljøpunktet nu på, at flere kan dele en ladcykel.

De nuværende ladcykel-deleordninger i byen er blevet afdækket og beskrevet i form af en [inspirationsfolder](#), der er blevet formidlet i vores netværk samt på hjemmeside og Facebook (FB). Miljøpunktet har også undersøgt forskellige muligheder for at overdrage ladcykler til private og erhvervs-deleordninger. Der er blevet igangsat et forsøg med boligselskabet KAB om test af en deleordning i en boligforening, som der arbejdes videre på i 2019.

Der er lavet en ny aftale om, at dag til dag udlån af ladcykler, hos Beboerhuset på Christianshavn,

ændres til en deleordning for Beboerhusets medlemmer. Københavns Kommune er opfordret til at sætte fokus på dele-ladcykler og udlån af ladcykler til private og erhverv, tillige med biblioteker og kulturhuse, a la el-cyklerne.

Miljøpunktet har fortsat fokus på udlån til erhverv til mindre vareleveringer. Der har i 2018 vist sig større interesse herfor. Miljøpunktet har endvidere, med KCC, drøftet muligheder for varelevering med elbiler, herunder visionen fra Citylogistik. Se film [her](#). Der har været interesse fra både borgere og erhverv, men ikke egentlige initiativer sat i værk. Dette arbejdes der videre med.

Kilde: Marianne og Maja

1.4 Fremme god cykelparkeringsadfærd

Miljøpunktet har i en årrække beskæftiget sig med indsatser omkring cykelparkering og oprydning af herreløse cykler i lokalområdet. Kommunen har ikke ansvaret for cykeloprydning på privat areal, men har i samarbejde med Miljøpunktet været i dialog om løsninger, der kan forberede forholdene. Dette udmøntede sig i et dialogmøde i 2017 med ejendomsfunktionærer samt repræsentanter for private bolig- og ejerforeninger samt lokaludvalg. Som opfølgning på dette møde afholdt Miljøpunktet i samarbejde med kommunen et nyt dialogmøde d. 19. september 2018. Her blev det drøftet, hvad der er sket siden sidst, snakket om hvad der har virket og hvad der videre kan gøres sammen. Opdateret materiale og links med vejledning til håndtering af hensatte cykler er formidlet via netværk til boligselskaber, foreninger m.m., FB, hjemmeside.

Kilde: Marianne og Maja

Indsatsområde 2: Mindre støj i byen

2.1 Fremme fokus på de sundhedsmæssige effekter af støj og muligheder for forebyggelse

Miljøpunktet har i 2018 fortsat haft fokus på de sundhedsmæssige effekter af støjgener, herunder samarbejdet med de mange interessenter ift. støj.

Der er holdt 10 møder med Støjnetværket, repræsentanter fra Københavns BeboerNetværk (KBN) m.fl. Her er drøftet og arbejdet med at få fokus på, og gøre noget ved lokale udfordringer, primært nattelivet. Der har været møder med Teknik- og Miljøborgmester og Kultur- og Fritidsborgmester om disse udfordringer i nattelivet. Flere repræsentanter fra Indre By Lokaludvalg deltog. Sundheds- og Omsorgsborgmesteren var inviteret, men deltog ikke. Der er arbejdet videre med de tidligere [støjrapporter](#) fra studerende, DTU og WPI. Alt sammen indsats, som har tilføjet viden om støjklager og gener.

Der er sat fokus på, hvilken type støj, som generer, bl.a. trafikstøj, støjen fra musikanlæg i parker, mange musikarrangementer og støj fra mennesker i nattelivet, som vækker beboere eller holder dem vågne. I rapporten The Good Night Plan, tidligere WPI-projekt, og STOP STØJ APP (se under indsats 2.2) blev der sat fokus på adfærden hos gruppen af unge i alderen 16-20 år, gymnasieelever og behovet for nemt at kunne rapportere (og registre) gener, og efterfølgende kunne håndhæve og regulere/afhjælpe støjgener. Rapporter og resultater er sendt til Indre By Lokaludvalg, til drøftelse ift. foranstaltninger.

Kultur- og Fritidsforvaltningen, Københavns Kommune har drøftet mulige effekter af nattelivsværter. Dette har også været drøftet i Samarbejdsforum, for nattelivet. Miljøpunktet bidrager med viden ift. miljøindsatserne på støjområdet, og har været i dialog med erhvervet om muligheder for at forebygge nattestøj. Kommunen igangsætter et forsøg om nattelivsværter i 2019, som Miljøpunktet følger.

Kilde: Marianne, Støjnetværket og John

2.2 Input til kommunal støjhandlingsplan, herunder regulering og ordensregler

Der er udviklet en Stop Støj app, som kan registrere gener over støj. Den kan indsamle data over lokaliteter og fungerer samtidig som en guide, som vejleder om, hvem der er myndighed og skal behandle en eventuel klage. Sammen med lokaludvalgene er det forsøgt at få kommunen til at bruge app og de indsamlede data, og dermed få et mere detaljeret overblik over gener og klager, sammen med lokaliteter, tidspunkter mm. Appen kan endvidere bruges af kommunen til, gennem heatmaps for data, at prioritere indsatser og lokaliteter, hvor der kan være et øget behov for at regulere støjgener. Dette arbejdes der videre på i 2019. Det forventes, at appen vil kunne anvendes ifm. forsøg om nattelivsværter i 2019. Pt. ligger [app'en](#) på Miljøpunktets hjemmeside og alene Miljøpunktet har adgang til at trække data ud.

Miljøpunktet har i 2018 lavet forslag til Indre By Lokaludvalg og Christianshavns Lokaludvalg om en handleplan for trafikstøj, hvori der sættes fokus på stillerum og stilhed i parker.

Der er endvidere, sammen med repræsentanter fra Støjnetværket sat fokus på mulighederne for at opsætte ordensregler. I første omgang er de opsat på Bryggen, men der er samtidig arbejdet på muligheden for opsætning i bl.a. Indre Bys parker.

Miljøpunktet har været i dialog med den kommunale støjenhed om klager og målinger af ventilationsstøj. De laver deres egne målinger. Miljøpunktets støjmåler har været brugt til at lave en måling af støj fra ventilation samt fra en kompressor. Miljøpunktet har desværre ikke kunnet konstatere en overskridelse af de vejledende støjkrav, dels pga. periodisk støj (ikke konstant støj, men perioder med pause). Det bevirker, at nok kan støjen være generende, men de vejledende støjkrav, midlet over en halv eller en hel time, har ikke været overskredet.

Kilde: Marianne, Støjnetværket og John

Indsatsområde 3: Grøn by, klimatilpasning og bæredygtighed

3.1 Etablere flere grønne facader med roser eller anden grøn facadebeplantning

Miljøpunktet afholdt d. 19. september en offentlig inspirationstur, i form af en byvandring med fokus på byens grønne facader, planter og træer. På turen blev der talt om planternes effekt på bygninger samt deres betydning for luftkvaliteten i byen. Samtidig var hensigten med turen også at finde nye boligejere/foreninger, der kunne være interesseret i facadebeplantning. På turen deltog også de universitetsstuderende, som i 2018 arbejdede med et projekt om facadebeplantning hos Miljøpunktet.

Foto: Peder Clement

Miljøpunktet har arbejdet for at anlægge flere beplantninger på de mange bare gavle og facader i Indre By og på Christianshavn. ”Roser til Byen” kampagnen i 2017 og 2018 gjorde det muligt for borgere og erhvervsdrivende i lokalområdet at søge om økonomisk støtte hos Miljøpunktet til indkøb af planter til facadebeplantning. Inspirationsmateriale, fakta samt de gode historier om roser og andre facadebeplantninger i de to bydele er blevet formidlet via hjemmeside/FB og presse. Desuden er der givet løbende rådgivning og vejledning.

Foto: Peder Clement

Inspirationskataloget ”Roser til Byen” er blevet opdateret og formidlet via hjemmeside og FB. Desuden er ”Roser til Byen”-projektet for 2017 og 2018 blevet evalueret. Der har i perioden 2017-2018 været 14 interesserede i at anlægge nye, grønne facader. Af de 14 har Miljøpunktet modtaget ni egentlige ansøgninger (fire i 2017 og fem i 2018) om støtte, hvoraf tre er blevet anlagt, mens seks endnu ikke er blevet anlagt. Ud af de 14 interesserede har Miljøpunktet ydet fuld rådgivning til fem, ikke fået svar tilbage fra tre, mens seks har ansøgt uden ønske om rådgivning, men er blevet klædt godt på i forhold til anlægsprocessen med viden og sparring. De manglende anlæggelser skyldes, ligesom det blev konkluderet sidste år, at ansøgeren skal søge tilladelse hos Københavns Kommune eller grundet en intern proces i foreningerne, hvor energien fra ansøgeren går tabt. På baggrund af denne samlede evaluering samt anbefalinger, som studerende fra Aalborgs Universitet er kommet med i en studierapport lavet hos Miljøpunktet, har Miljøpunktet i samarbejde med de studerende og kommunen arbejdet for at lave en guide til en ansøgningsproces for facadebeplantning, der skal gøre det lettere for borgere at søge fremadrettet.

Det lykkedes og den nye ansøgningsproces kan ses [her](#).

Overstående aktiviteter og evaluering viser, at der er blevet skabt yderligere interesse for flere grønne facader og at der er blevet skabt flere gader med grønne facader eller roser. Selvom Miljøpunktets registrerede nye beplantninger ikke udgør 10-18 beplantninger, så viser undersøgelser fra de studerende, at flere lader sig inspirere og selv anlægger uden om Miljøpunktet og tilladelser fra kommunen. Samtidig oplever vi i Miljøpunktet at flere benytter sig af hæftet fra vores hjemmeside og at det samlet set kan påregnes, at der er kommet flere facader med nye beplantninger.

Miljøpunktet vil i 2019-2020 arbejde videre med grønne facader og byrum samt de studerendes anbefalinger.

Kilde: Sabine, Malene, Peder og studerende fra Aalborg Universitet

3.2 Aktivt arbejde for flere træer i de to bydele

Ifølge årsplanen skulle der i 2018 være afholdt to inspirationsture om træer, en i hver bydel. Da der fra kommunens side ikke var fokus på udpegning af nye træer og ikoniske træer i året der er gået, blev turene afholdt med andre temaer. Ud over den offentlige inspirationstur i Indre By om facadebeplantning, planter og træer, blev der afholdt en offentlig tur på Christianshavn d. 12. september 2018 under navnet ”Kultur og Natur mødes”. Fokus for turen skulle oprindeligt have været udpegning af ikoniske træer på Volden, men det blev ændret til at omhandle fredningen af Volden. Der blev fortalt om Voldens udvikling, herunder hvordan naturen har fået lov at overtage for kulturen sammenlignet med f.eks. voldanlægget på Kastellet. Der var stor interesse for arrangementet.

Hvad angår kommunens Træprioriteringsplan, vil der først blive lavet en ny i 2020-2023. Derfor har indsamling og udpegning af nye og ikoniske træer ikke været ligeså relevant som det bliver i 2019 og

2020, men i mellemtiden indsamler Miljøpunktet data og muligheder på området.

Miljøpunktet vil arbejde videre med at indsamle og udpege steder i 2019. Det er muligt for borgerne at sende forslag til ikoniske træer ind til kommunen, men listen vil først blive opdateret i 2020. Læs mere [her](#).

Miljøpunktet har løbende formidlet via hjemmeside, ”mund-til-mund”, FB mv. om muligheder for at plante partnerskabstræer og lign. samt status på udpegning af nye og ikoniske træer. Ligeledes formidlede Miljøpunktet historien om plantning af 8 nye elmetræer på nordsiden af Vor Frue Kirke. En lokalitet, som Miljøpunktet tidligere har foreslået til kommunen.

Københavns Kommune satte projektet om Partnerskabstræer i bero fra september 2018 og resten af året, som følge af at Teknik- og Miljøforvaltningen skal spare på anlægsudgifter pga. regeringens anlægsloft. Derfor blev indsatsen også herefter sat i bero i Miljøpunktet. Miljøpunktet blev i stedet inviteret med i processen om en ny træpolitik og har blandt andet også givet input til at plante buske og andre lavere planter på arealer, hvor det ikke er muligt at plante træer.

Der er desuden blevet plantet træer sammen med børn i skolegården på Sølvgade Skole.

Miljøpunktet har arbejdet for mere grønt på Christianshavn og for mere sammenhængende natur/grønne strøg. Det er sket i samarbejde med Christianshavns Miljøgruppe, hvor der er blevet udarbejdet et inspirationskatalog til, hvordan der kan blive mere grønt på Christianshavns Torv. Se link til inspirationskataloget [her](#).

I samarbejde med frivillige er der blevet udviklet et tredimensionelt kort over grønne områder i København og ønsker til ny natur/sammenhængende natur. Kortet blev offentliggjort i februar, i forbindelse med Natur i Byens Vinterudstilling på Regnbuepladsen. Her kunne borgerne komme med forslag til, hvor de ønskede mere grønt i byen. Kortet er finansieret af NaTur i Byen.

Kilde: Malene, Sabine, Peder, Marianne og Maja

3.3 At fremme anlæggelse af grønne tage, tagterasse og grønne baggårde

Den 31. oktober blev der arrangeret et fælles besøg på Building Green, fagmessen for bæredygtigt byggeri. Deltagerne var borgere tilknyttet Miljøpunktets netværk for grønne tage samt andre med interesse for emnet.

Rundvisningen blev ledet af Jann Kuusiaari og forskellige leverandører af grønne tage blev besøgt på messen. Her blev der informeret om og fremvist sidste nyt om grønne tage og facader. På rundvisningen deltog 12 borgere. Traditionen tro blev det sjette år i træk, at Miljøpunktet besøgte messen sammen med interesserede borgere.

Invitationen til rundvisningen blev formidlet gennem FB, hjemmeside og netværk.

Miljøpunktet har løbende vejledt på ture om grønne tage og baggårde. Bl.a var vi forbi Det Europæiske Miljøagentur og en gård i Nørre Søgade og fortælle om mulighederne for en grønnere baggård.

En praktikant og efterfølgende frivillig har i 2018 arbejdet med borgerdrevne klimaprojekter. Dette har været som forberedelse til et evt. projekt i 2019.

Kilde: Jann, Malene, Marianne, Kathrine og Maja

3.4 NaTur i Byen – afslutning af pilotprojekt

NaTur i Byen blev projekteret over en etårig periode fra marts 2017 til marts 2018 med støtte fra Nordea-fonden.

I løbet af året er byens borgere blevet inviteret til et utal af events sammen med frivillige og bynatur-aktører, så som workshops og byvandring, med det formål at få borgerne ud i naturen og lære at bruge den. Eksempler på events i Indre By og på Christianshavn; en byvandring om roser, en byvandring i Ørstedsparken med fokus på kultur (skulpturer) og natur (træer) samt en rundvisning om naturen på Christiania. Miljøpunktet har gennem projektet opnået et bredere bynatur-netværk med frivillige og

ildsjæle, samt givet lokale borgere et tættere forhold til bynaturen, hvilket har været Miljøpunktets fornemste mål med projektet.

Bynatur-netværket har som planlagt udvidet sig til bl.a. Københavns Universitet, mindre virksomheder og borgere, sammen med Københavns og Frederiksbergs kommuner.

Foto: Søren Rud

Der har løbende været vidensdeling og formidling af bynatur via pressen, hjemmeside og udstillinger i metroen og i flere bydele. NaTur i Byens hjemmeside er vokset stødt gennem året, og desuden er gruppen på FB "NaTur i Byen netværk" også blevet en brugt vidensdeling-plattform med over 600 medlemmer.

Miljøpunktet har været meget engageret i udviklingen og realiseringen af NaTur i Byen i tæt samarbejde med partnerne Growing Pathways og Life Exhibitions.

I 2018 er der lavet en omfattende opsamling og evaluering af pilotprojektet til Nordea-fonden, og en ansøgning til 2. fase af Natur i Byen er påbegyndt og under udarbejdelse.

Indsatsområde 4: Bedre affaldssortering og affaldsudnyttelse

4.1 Formidle muligheder for sortering af genanvendeligt affald i hjemmet og i det offentlige rum

Miljøpunktet har løbende gennem 2018 formidlet projektet om smarte løsninger til affaldssortering i hjemmet fra 2017. Informationen på hjemmesiden er i 2018 løbende delt via FB samt formidlet til pressen og til åbent hus hver anden torsdag i måneden. Her har borgerne kunne se udstillingen med sorteringsløsninger og få inspiration og sparring til at sortere affald til genanvendelse i hjemmet. Udstillingen blev også udlånt til Københavns Kommune i forbindelse med Kulturatten, hvor byens borgere kunne komme og blive inspireret til at sortere mere i hjemmet. Udstillingen nåede bredt ud og blev set af mange, da Københavns Kommune var et af de steder, der havde flest besøgende under Kulturatten.

Miljøpunktet har bidraget med sparring til kommunens kommende støtteordning til bedre sortering i hjemmet, som forventes at starte i 2019. I samarbejde med kommunen og Kulturhuset Indre By var Miljøpunktet med til at arrangere to workshops d. 12.-13. august i forbindelse med ”Deledage – Giv dit guld videre”.

Det blev holdt i Kulturhuset d. 1.-19. august. Deledagene var en del af kommunens forsøg med at teste, hvordan man kan indsamle og direkte genbruge flere af de ting, vi stiller til storskrald ved at bytte eller komme af med ting og give dem nyt liv i stedet for at blive smidt ud. Fokus for de to workshops var at få repareret elektronik og give det længere levetid og skabe nye ting ud af gamle kasserede ting. De to workshops blev holdt i

samarbejde med Elektronikværkstedet fra Amager og Maries Fabrik og bidrog til at skabe kendskab til øget sortering af affald i Nansensgade kvarteret i Indre By.

Miljøpunktet har bidraget med viden og sparring i forsøget med multifunktionelle affaldsløsninger på to lokaliteter på Christianshavn.

Miljøpunktet har den 21. april samt den 1. november, i samarbejde med Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning og ARC, haft to rundvisninger til testanlægget der sorterer plastaffald på ARC. Her viste kommunens ”plasteksperter” rundt og fortalte om processen med at sortere og genanvende plastaffald fra husholdningerne i byen. Efter rundvisningen den 1. november blev der holdt en times workshop, hvor deltagere havde mulighed for at komme med input og forskellige problemstillinger vedrørende plast. Der var meget stor interesse for arrangementet. Der var til første rundvisning mulighed for, at 25 kunne deltage og 45 personer i to grupper deltog til anden rundtur.

Kilde: Marianne, Sabine og Maja

Budgettet for dagen var tildelt af Christianshavns Lokaludvalg. Dagens morgenmad og frokost blev støttet af overskudbrød fra Lagkagehuset, SuperBrugsen og Føtex Food mens blomsterpynt til bordene kom fra Blomsterforretningen på Torvet. I alt blev der opsamlet ca. 500 kg affald, som blev groft sorteret. Det var en fantastisk dag med godt vejr og stort engagement fra de frivillige. Nogle deltagere var unge fra Muslimer for Fred, som kom fra Hvidovre for at hjælpe til. Den fantastiske hjælp fra forretningerne gjorde det muligt for alle at få noget at spise, som ellers skulle have været smidt ud. Arrangementet planlægges gentaget i 2019.

Kilde: Sabine, Malene, CLU Miljøgruppe

4.2 Understøtte kompostnetværket

Kompostnetværket har ikke mødtes siden start af udsortering af bioaffald. Kompostnetværket er stadig aktivt i form af Facebookgruppen [Kompost KBH](#), hvor en stor gruppe kompostinteresserede borger fortsat deler erfaringer med hinanden i gruppen. Miljøpunktet fungerer stadig som base for netværket og som center for råd og vejledning til lokale borgere, som er interesserede i at kompostere. Bl.a. har Miljøpunktet overtaget Kompostbudenes udstilling og det har fortsat været muligt for lokale at komme forbi og høre mere om kompostering. Borgere fra andre bydele henvises til deres lokaludvalg eller miljøpunkt eller Kompostbudenes rådgivende og lærende platform på [hjemmesiden](#), hvor alle tests, erfaringer og information er gratis tilgængelige. Desuden har Miljøpunktet indsamlet viden og information til [hjemmesiden](#), hvor borgere fortsat kan hente viden.

Kilde: Jann, Sabine, Marianne

4.3 Støtte op om ordningen REN Kærlighed til dit kvarter

Den 10. marts var Miljøpunktet i samarbejde med Miljøgruppen under Christianshavns Lokaludvalg med til at arrangere skraldeindsamling på Christianshavns Vold. Det var tredje gang dagen blev afholdt, denne gang med omkring 60 frivillige, der hjalp til med at samle skrald.

4.4 Søge støtte til div. affaldsprojekter, som kan øge bæredygtighed og genanvendelse. Søges fordelt ift. skoler.

Miljøpunktet har i 2018 haft fokus på affaldssortering-, minimering og øget genbrug i børnehøjde. I samarbejde med Stine Laurberg Hansen fra virksomheden Vår, Børne- og Ungdomsforvaltningen i kommunen og Sølvgade Skole har Miljøpunktet udarbejdet et projekt, der har til formål at øge genanvendelse og genbrug (især inden for fraktionerne bioaffald, elektronik og plastik) på skoler. En ansøgning om støtte til projektet er under udarbejdelse og der arbejdes videre med dette i 2019.

Kilde: Marianne

Indsatsområde 5: Kommunikation, synlighed og netværk

5.1 Miljøpunktet skal være kendt i bybilledet, i alle kvarterer, på de sociale medier og hjemmesiden

Ved et hvert event arrangeret af Miljøpunktet i løbet af året, er der både blevet reklameret på hjemmesiden, FB og så vidt muligt i lokalpressen. For at sikre lokal involvering af borgere og erhverv er det vigtigt for Miljøpunktet at være synlige i lokalområdet.

Antallet af følgere på [Miljøpunktets Facebook](#) side har været stødt stigende fra 977 følgere i januar 2018 til 1074 i januar 2019.

Miljøpunktet er fortsat på [Instagram](#) og [Twitter](#), men FB og hjemmesiden ses af mange brugere stadig som de primære digitale kommunikationskanaler. Der er i 2018 arbejdet målrettet med at udbrede opslag på FB og Instagram, både geografisk til Indre By og Christianshavn, og ift. de områder, som flest borgere reagerer på, affaldssortering, svanen i søerne på plasticreden, naturen i byen mm.

Miljøpunktets nyhedsbrev udgives hver måned som planlagt, hvor de seneste nyheder og aktiviteter sendes ud til modtagerne. Der er 93 tilmeldte til nyhedsbrevet.

I løbet af året har Miljøpunktet løbende arrangeret udstillinger i vinduerne med temaer om luftrensende planter, høst- og genbrugsjuleudstilling. Igen i år har de tre plantekasser foran kontoret dannet en grøn oase på Regnbuepladsen. I forsommeren blev de plantet med både vilde blomster og forskellige grøntsager som senere fik lov at gå i blomst. Det har skabt stor diversitet med mange forskellige insekter hvis larver har levet af planterne og selv et Kejsrertræ slog rod mellem kasserne. Henover vinteren har der stået alverdens kål grønt. Folk stopper ofte op og tager billeder af kålen eller kommer forbi til en lille snak, hvis vi har været ude at plante eller luge.

Miljøpunktet deltog i årets HELLOpenhagen d. 27. august på Københavns Rådhus. Arrangementet afholdes hvert år for nye udenlandske tilflyttere der er kommet til København. Jf. kommunens International House taler 24 % af beboerne i København et andet sprog end dansk. Arrangementet var velbesøgt og der var mange der var meget interesserede i at høre mere om det lokale miljøarbejde.

Den 3. maj holdt Miljøpunktet i samarbejde med Kulturhuset Indre By en planteworkshop, hvor borgerne blev inviteret til at hjælpe med at tilplante kulturhusets krukker og til selv at få en stikling med hjem til vindueskarmen eller altanen. Ligeledes blev der d. 10. september, ifm. Kulturmandage på Christianshavns Torv, holdt en planteworkshop for borgerne.

I anledning af Dronning Margrethes fødselsdag d. 16. april springer guldæblerne på Caritas springvandet. I den forbindelse inviterede Miljøpunktet på morgenkaffe, så borgerne kunne komme forbi og se æblerne blive sat på springvandet kl. 7 og samtidig høre historien om vores drikkevand.

En historie der skabte stor opmærksomhed i pressen, var fortællingen om svanen, som havde bygget rede, foret med plastikposer og andet skrald, ved Dronning Louises Bro.

5.2 Bæredygtige og sæsonbetonede events med genbrug, sortering og håndtering af affald

Som en del af arbejdet om at blive mere synlige, deltog Miljøpunktet med en bod i forbindelse med Christianshavnerdagen d. 19. august. Her var det muligt for borgere at komme forbi og få tips og en snak om affald og værdien i det, vi ikke længere bruger i hjemmet, møbler, porcelæn mv., stort som småt og hvordan andre kan gøre brug af det. Kommunen har ikke holdt Nordisk byttedag i 2018, men det er planlagt til d. 6. april 2019, hvor Miljøpunktet igen deltager.

Der har igen i år været holdt åbent hus om affaldssortering i hjemmet og gode råd til sortering af bioaffald samt andet affald til genbrug.

5.3 Inspirere borgere, institutioner og erhverv i Indre By og på Christianshavn til at deltage i tværgående projekter på tværs af bydele

Miljøpunktet arbejder altid med at udvide netværket og at få borgere, institutioner og erhverv til at indgå i et tværgående arbejde. Ønsket om tværgående samarbejde, med lokal involvering kan tydeligt ses i Miljøpunktets projekter som f.eks. NaTur i Byen, ved inddragelse af studerende/praktikanter og med samarbejdet med kommunen og andre virksomheder, som er nævnt i denne rapport.

I dialog og samarbejde med andre københavnske NGO'er bidrog Miljøpunktet med to kapitler til FN-forbundets Skyggerapport for Københavns handlingsplan for Verdensmålene (SDG), hhv. mål 11 om bæredygtige byer og lokalsamfund samt mål 13 om klimaindsats. Læs Skyggerapporten [her](#).

I et samarbejde med blandt andet Børne- og Ungdomsforvaltningen – Afdelingen For Bæredygtig Udvikling har vi udarbejdet en musikvideo til sangen Sustainable City, som er skrevet til Verdensmålsskolen. Formålet med videoen er, gennem sjov og leg, at komme ind på de 17 verdensmål, i første omgang de 9 verdensmål, som Miljøpunktet arbejder med. Videoen kan ses [her](#).

Årsregnskab: Ledelsespåtegning

Ledelsen har i dag behandlet og vedtaget årsrapporten 2018 omfattende perioden 1. januar - 31. december 2018 for Fonden Miljøpunkt Indre By & Christianshavn. Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om fonde og visse foreninger samt efter Budget- og regnskabsinstruks for støtte til Københavns Agenda 21-centre jfr. Støttevilkår fra Københavns Kommune af 17. juni 2008.

- Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver, passiver, finansielle stilling samt resultat.
- Vi skal samtidig oplyse, at betingelserne for de modtagne tilskud er opfyldt, at tilskuddene er anvendt til bevilgede formål, og at der har været udvist sparsommelighed ved midlernes anvendelse.
- Årsrapporten indstilles til godkendelse.

København V. den 15. marts 2019

Ledelse:

.....
Marianne Spang Bech
(centerleder)

Bestyrelse:

.....
Marietta Bonnet
(formand)

.....
Ole Bang
(næstformand)

.....
Thorleif E. Jeppesen
(bestyrelsesmedlem)

.....
Kirsten Virring Andersen
(bestyrelsesmedlem)

.....
Kjeld A. Larsen
(bestyrelsesmedlem)

.....
Peter Martin Jakobsen
(bestyrelsesmedlem)

.....
Anne-Sophie Frausing
(bestyrelsesmedlem)

Ledelsens regnskabserklæring i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet 2018 for Fonden Miljøpunkt Indre By & Christianshavn

Vi er bekendt med vores ansvar for udarbejdelsen af årsregnskabet 2018 for Fonden Miljøpunkt Indre By & Christianshavn er i overensstemmelse med gældende regnskabsvejledninger, regnskabsinstruktioner og god regnskabsskik, samt ansvaret for, at de interne kontroller i forbindelse med regnskabsaflæggelsen er gennemført med henblik på at forebygge og opdage fejl, herunder bevidste fejl (besvigelser).

Vi har som grundlag for revisionen givet de oplysninger, der er af betydning for bedømmelsen af foreningens forhold, herunder forhold af betydning for regnskabsaflæggelsen. Til bekræftelse af, at vi har givet alle relevante oplysninger til brug for gennemførelsen af revisionen, erklærer vi efter bedste overbevisning følgende:

- Årsregnskabet er retvisende og indeholder os bekendt samtlige oplysninger, der er væsentlige ved bedømmelsen af foreningens finansielle resultat og stilling.
- Vi har stillet alt regnskabsmateriale og underliggende dokumentation samt alle generalforsamlingsreferater og referater fra bestyrelsesmøder til rådighed.
- Alle væsentlige aktiver, gældsposter og forpligtelser er korrekt medtaget i regnskabet.
- Vi har ikke mistanke om og har ikke konstateret, at der i regnskabsåret er forekommet besvigelser eller andre uregelmæssigheder.
- Vi har gennemgået og godkendt forslag til korrektioner fra revisor, som er indarbejdet i årsregnskabet. Vi er herefter af den opfattelse, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlige fejl og mangler - både enkeltvis og sammenlagt.
- Fonden har ikke kautions-, garanti-, leasing- eller dermed beslægtede forpligtelser, der ikke er oplyst i regnskabet.
- Der forelå på regnskabstidspunktet ingen verserende retssager eller mulige retssager, erstatningssager eller andre krav, som væsentligt vil kunne påvirke bedømmelsen af foreningens økonomi, og som ikke er oplyst i årsregnskabet.
- Der er efter vores opfattelse ikke usædvanlige risici vedrørende uopfyldte kontrakter.
- Udover hvad der er oplyst i årsregnskabet, har der ikke været begivenheder efter balancedagen, der kræves indarbejdet i årsregnskabet.
- Vi har oplyst om alle aktuelle eller mulige overtrædelser af lovgivningen eller anden regulering, der har betydning for årsregnskabet.
- Der har ikke været overtrædelse af noget myndighedspåbud eller krav, der kan have væsentlig indvirkning på årsregnskabet.
- Vi har vurderet, at vi overholder reglerne i persondataloven, samt at vi er informeret om at JVBM Revision ApS opbevarer vore data i 5 år i henhold til revisorlovgivningen m.m.

- Indeværende års og de forrige 5 års regnskabsmateriale er til stede og opbevares forsat på forsvarlig og betryggende måde.

København V. den 15. marts 2019

Ledelse:

.....
Marianne Spang Bech
(centerleder)

Bestyrelse:

.....
Marietta Bonnet
(formand)

.....
Ole Bang
(næstformand)

.....
Thorleif E. Jeppesen
(bestyrelsesmedlem)

.....
Kirsten Virring Andersen
(bestyrelsesmedlem)

.....
Kjeld A. Larsen
(bestyrelsesmedlem)

.....
Peter Martin Jakobsen
(bestyrelsesmedlem)

.....
Anne-Sophie Frausing
(bestyrelsesmedlem)

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til bestyrelsen for Fonden Miljøpunkt Indre By & Christianshavn

Revisionspåtegning på årsregnskabet

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Fonden Miljøpunkt Indre By & Christianshavn for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om fonde og visse foreninger samt efter Budget- og regnskabsinstruks for støtte til Københavns Agenda 21-centre jfr. Støttevilkår fra Københavns Kommune af 17. juni 2008.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Fonden Miljøpunkt Indre By & Christianshavns aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af Fonden Miljøpunkt Indre By & Christianshavns aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 i overensstemmelse med lov om fonde og visse foreninger samt efter Budget- og regnskabsinstruks for støtte til Københavns Agenda 21-centre jfr. Støttevilkår fra Københavns Kommune af 17. juni 2008.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsetik, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i revisionsinstruks for støtte til Københavns Agenda 21-centre jfr. Støttevilkår af 27. juni 2008. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af Fonden Miljøpunkt Indre By & Christianshavn i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold i regnskabet

Vi skal henlede opmærksomheden på, at årsregnskabet er udarbejdet med det særlige formål at opfylde regnskabsbestemmelserne i fondens fundats. Som følge heraf kan regnskabet være uegnet til andet formål.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med de regnskabsmæssige regler fastsat af Københavns Kommune, samt tilskudsbrev af 26. januar 2018. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Fonden Miljøpunkt Indre By & Christianshavns evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at lukke Fonden Miljøpunkt Indre By & Christianshavn, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsskik, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsskik, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Fonden Miljøpunkt Indre By & Christianshavns interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om fondens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Fonden Miljøpunkt Indre By & Christianshavn ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af aktiviteterne, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Herlev, den 15. marts 2019

JVBM REVISION ApS
Godkendte revisorer
CVR-nr. 36 97 29 12

Bent Madsen
Registreret revisor mne.nr. 784

RESULTATOPGØRELSE FOR 01.01.- 31.12.2018

Note		2017 t.kr.
1 Driftstilskud	1.476.300	1.465
2 Andre Tilskud se Tilskudsregnskabet	19.315	78
3 Diverse indtægter	9.620	2
Nettoindtægter	1.505.235	1.545
4 Personaleomkostninger	252.526	302
5 Administrationsomkostninger	172.167	128
6 Lokaleomkostninger	303.108	313
	727.801	743
Afsættelse af lokaleomkostninger vedrørende eventuel fraflytning Depositum 3 mdr.husleje	1.666	55
Finansielle indtægter	1.000	2
Finansielle omkostninger	4.455	4
	5.121	2
7 Årets resultat Fonden	163	6
8 NaTur i Byen /støttet af Nordea Fonden fortsætter i 2019	0	0
	163	6
Overskud før omkostninger til uddelinger	772.150	751
Der disponeres således:		
2 Uddelinger, se Tilskudsregnskabet	772.311	745
	772.311	745
Årets resultat efter uddelinger	-161	6

BALANCE pr. 31. december 2018

AKTIVER		
Note.		2017 t.kr.
9	Aktiver tilhørende grundkapitalen:	
	Bankindestående	100.000 100
	Aktiver tilhørende grundkapitalen i alt	100.000 100
	Disponible aktiver:	
	Inventar	0 0
	Vindmølleandele	52.650 52
	Debitorer	0 0
	Tilgodehavender renter forrentede konto	33 0
	Periodeafgrænsningsposter	25.590 0
10	Deposita	56.416 55
8	Likvide midler, Natur i Byen	32.968 422
	Likvide midler	491.718 454
	Aktiver tilhørende de disponible aktiver i alt	659.375 983
	AKTIVER I ALT	759.375 1083

BALANCE pr. 31. december 2018

PASSIVER	2017	
Note.	t.kr.	
Egenkapital		
Saldo pr. 1. januar 2018	100.000	100
9 Grundkapital i alt	<u>100.000</u>	<u>100</u>
Disponibel kapital		
Overført fra tidligere år Fonden	198.145	193
7 Resultat Vindmølleadministrationen	-163	5
Disponibel kapital i alt	<u>197.982</u>	<u>198</u>
Egenkapital i alt		
	<u>297.982</u>	<u>298</u>
Hensat vedligeholdelse Regnbuepladsen 7	56.416	55
Hensat feriepengeforpligtelse	89.079	89
Hensættelser i alt	<u>145.495</u>	<u>144</u>
11 Kreditorer	3.499	25
Overført andel af NaTur i Byen til 2019	20.256	411
Periodeafgrænsningsposter	13.000	14
12 Skyldige omkostninger	279.143	191
Kortfristede gældsforpligtelser i alt	<u>315.898</u>	<u>641</u>
GÆLDSFORPLIGTELSER	<u>315.898</u>	<u>641</u>
PASSIVER	<u>759.375</u>	<u>1.083</u>

NOTER

	2017	
<u>Note 1. Driftstilskud</u>	t.kr.	
Københavns Kommune Miljøarbejde	696.300	685
Lokaludvalg Indre By.	680.000	680
Christianshavn Lokaludvalg	100.000	100
	<hr/>	<hr/>
	1.476.300	1.465

Note 2. Tilskud/uddelinger 2018

INDSATSOMRÅDER	Projektomkostninger	
	Uddelinger	Tilskud/Indtægter
1 RENERE LUFT I BYEN		
1.1.Skabe fokus om luftforureningen		
løn	40.319	
Nettoudgift	-40.319	
1.2. Målinger af luftforurening udvalgte lokaliteter, Indre By Chr.		
materialer	40	
plakater/facebook	928	
transport	253	
forplejning/mødeudgifter	1.589	
vingave til 9 oplægsholdere	1.443	
løn	52.660	
Nettoudgift	-56.913	
1.3.Ny udlånsordning/deleordning af ladcykler i indre by		
depositum inddraget, skade på ladcykel		500
mødeudgifter	62	
reparation, skade på ladcykel	1.950	
løn	67.433	
udgift	69.445	
Nettoudgift	-68.945	
1.4. Fremme god cykelparkeringsadfærd og viden om herreløse cykler		
udstilling/synlighed	29	
løn	19.208	
Nettoudgift	-19.237	
1. RENERE LUFT I ALT	185.914	500
2.MINDRE STØJ I BYEN		
løn	134	
Nettoudgift	-134	
2.1. Fremme fokus på de sundhedsmæssige effekter af støj		
Forplejning	103	
Løn	95.449	
Nettoudgift	-95.552	
2.2. WPI-input til kommunal støjhandlingsplan, regulering og ordensregler		
mødeudgifter/forplejning	510	
udstilling/synlighed-Amazon/Wordpress	1.313	
afskedsgaver til WPI studerende	796	
løn	78.459	
Nettoudgift	-81.078	
2. MINDRE STØJ I BYEN I ALT	176.764	

3. GRØN BY

transport	1.581	
forplejning	123	
vingave oplægsholder/afskedsgave	1.164	
løn	20.707	
Nettoudgift	-23.575	

3.1. Etablere flere grønne facader (Roser eller anden grøn beplantning)

tilbageført hensat beløb til roser/planter		1.000
materialer	1.000	
udstilling/synlighed	39	
honorar	1.000	
løn	110.054	
udgift	112.093	
Nettoudgift	-111.093	

3.2. Aktivt arbejde for flere træer i de 2 bydele

afskedsgave	498	
udstilling/synlighed	118	
honorar	1.000	
løn	32.535	
Nettoudgift	-34.151	

3.3. Fremme anlæggelse af grønne tage, tagterrasse og grønne baggårde

løn	22.160	
Nettoudgift	-22.160	

3.4. NaTur i byen - pilotprojekt

løn	5.201	
Nettoudgift	-5.201	

3. GRØN BY I ALT

197.180	1.000
----------------	--------------

4.BEDRE AFFALDSSORTERING & GENANVENDELSE

synlighed	145
afskedsgave	498
løn	3.210
Nettoudgift	-3.853

4.1.Formidle muligheder, sortering af genanvendeligt affald

forplejning	169
udstilling/synlighed	399
transport	194
løn	64.894
Nettoudgift	-65.656

4.1.1. Workshop/arrangement den 18+19/8 Københavns kommune

støtte til workshop fra Københavns kommune		17.815
forplejning	747	
honorar	7.750	
løn	11.373	
udgift	19.870	
Nettoudgift	-2.055	

4.3. Støtte op om ordningen ren kærlighed til dit kvarter

løn	21.595
Nettoudgift	-21.595

4.4. Søge støtte til diverse affaldsprojekter/øge bæredygtighed og genanvendelse

løn	23.329
Nettoudgift	-23.329

4.BEDRE AFFALDSSORTERING & GENANVENDELSE I ALT

134.303 **17.815**

5.KOMMUNIKATION, SYNLIGHED OG NETVÆRK

transport	45	
bykort mm.	419	
synlighed/ opdater hjemmeside	4.512	
mødeudgifter/forplejning	828	
annonce facebook	64	
afskedsgave	498	
løn	38.523	
Nettoudgift	-44.889	

5.1. MP skal være kendt i bybilledet, alle kvarterer og medierne

materialer	20	
mødeudgifter/forplejning	77	
annonce facebook	69	
afskedsgave	498	
løn	14.836	
Nettoudgift	-15.500	

5.2. Afholde events ift. genbrug, affaldssortering og håndtering

løn	8.767	
Nettoudgift	-8.767	

5.3. Inspirere borgere institutioner og erhverv i indre by og på Christianshavn

løn	8.995	
Nettoudgift	-8.995	

5.KOMMUNIKATION, SYNLIGHED OG NETVÆRK I ALT

78.151

AKTIVITETER I ALT

INDSATSOMRÅDER TOTAL:

1. RENERE LUFT I BYEN	185.914	500
2. MINDRE STØJ I BYEN	176.764	
3. GRØN BY, KLIMATILPASNING OG BÆREDYGTIGHED	197.180	1.000
4. BEDRE AFFALDSSORTERING OG GENANVENDELSE	134.303	17.815
5. KOMMUNIKATION, SYNLIGHED OG NETVÆRK	78.151	

TILSKUD OG INDTÆGTER I ALT

19.315

PROJEKTOMKOSTNINGER I ALT

772.311

UNDERSKUD 2018 EFTER UDDELINGER

752.996

Note 3. Diverse indtægter		2017
Salg af 3 ladcykler	14.100	0
Hensat beløb til køb af Eventladcykel i 2019	-12.300	0
Hungry Planet udlån	5.390	0
Trykhedsgruppen bonus	2.430	2
	9.620	2

Note 4. Lønomsstninger		
Lønomsstninger,pension,bogholderi	234.299	254
Regulering af feriepengeforpligtigelse	0	31
Sociale omsstninger	7.937	8
Sociale omsstninger,Forsikringer NaTur i Byen projekt	-3.100	-9
Personaleomsstninger	13.390	18
	252.526	302

Note 5. Administrationsomsstninger		
Kontorartikler	115	4
IT & Service,Sonicwall-Dell/totalsecure	11.127	7
IT Backup	41.448	41
Reparation af Dell printer	1.361	0
PC til møderum/reparation af printer	3.768	0
Iphone telefon	6.000	0
Telefoni og internet	18.961	8
Køb af en brugt tohjulet cykel	1.800	0
Mødeomsstninger Bestyrelse	11.752	4
Andre mødeomsstninger	780	0
Medlemskab (Mandag morgen netværk)	16.869	0
Medlemskab (Altinget)	1.710	2
Forsikring	26.476	26
Transport	183	2
Repræsentation	162	1
Revision	29.656	32
	172.167	127

Note 6. Lokaleomsstninger		
Husleje, varme,el,vand	258.937	254
Rengøring	41.183	46
Renovation	16.067	12
Renovationudgift godtgørelse fra Kbh. Ejendomme	-13.339	0
Belysning	0	1
Køkken	260	1
	303.108	314

Note 7. Fonden/Vindmølleadministrationen	2017	
Lønrefusion Barsel, efterbetaling fra 2014	0	-1
Revisor Jahn Thorup, Dekort på tidligere faktura	0	-4
Vindmølleafkast	0	0
Gebyr bank/renteudgift	163	
TOTAL FONDEN DRIFT	163	-5

Note 8. Projekt NaTur i Byen fra 1/1 til 31/12-2018
(Støttet af Nordea Fonden)

Støtte Nordea Fonden /Overført fra år 2017	411.528	4.725
Indtægt i alt	411.528	4.725
Støtte videresendt til samarbejdspartnere:		
Life Exhibitions	0	2.820
Growing Pathways	0	360
Københavns Universitet	0	300
Støtte videresendt i alt	0	3.480
Nettoindtægt i alt.	411.528	1.245
Lønudgift	165.895	484
Driftsomkostninger	46.711	66
Omkostninger i alt	212.606	550
Mindre events/ Byvandringer	134.799	131
PR og marketing	43.867	153
Overførsel til næste år	20.256	411
MERKUR Andelskasse indestående pr. 31/12	32.968	422
Skyldig annonce på facebook december	24	3
Skyldig Hosting fra 1/9 til 31/12-2018	12.688	0
Skyldig moms af annoncer på facebook	0	8
Overført til 2019	20.256	411
BALANCE	32.968	422

Note 9. Grundkapital

Civilstyrelsen har i brev af 4. december 2008 givet tilladelse til, at Fonden er blevet stiftet med en grundkapital på kr. 100.000.		2017 t.kr.
Grundkapital, primo	100.000	100
Rentetilskrivning i året	0	0
Overført til fri kapital	100.000	100

Note 10. Deposita

Deposita Husleje	56.416	54
Diverse tilgodehavender	0	0
	56.416	54

Note 11. Kreditorer

Kreditorer NaTur i Byen	0	11
Diverse kreditorer	3.499	14
	3.499	25

Note 12. Skyldige omkostninger

Skyldig a-skat, pension AM bidrag mv.	135.908	86
Skyldig løn	0	0
Skyldig moms	0	1
Periodeafgrænsningsposter	143.235	104
	279.143	191

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten er aflagt efter lov om fonde og visse foreninger, vedtægterne samt efter Budget- og regnskabsinstruks for støtte til Københavns Agenda 21 - Centre jfr. Støttevilkår fra Københavns Kommune af 27.juni 2008.

Regnskabspraksis er uændret i forhold til tidligere år.

Generelt om indregning og måling:

Indtægter:

Indtægter omfatter modtagne tilskud fra Københavns Kommune, lokaludvalg og diverse institutioner.

Personaleomkostninger:

Personaleomkostninger omfatter lønninger, pensioner samt andre lønrelaterede omkostninger, herunder omkostninger til efteruddannelse. Endvidere er lønrefusioner fra det offentlige modregnet.

Lokaleomkostninger:

Lokaleomkostninger omfatter husleje, vedligeholdelse samt løbende omkostninger til driften af kontoret.

Administrationsomkostninger:

Administrationsomkostninger omfatter omkostninger der afholdes i forbindelse med styring af den daglige økonomi, samt udarbejdelse af årsregnskab.

Uddelinger:

Uddelinger medtaget i regnskabet når bestyrelsen har godkendt uddelingerne.

Skat af årets resultat:

Fonden har ikke erhvervsmæssige aktiviteter.

Anvendt regnskabspraksis, fortsat

Aktiver:

Depositum og øvrige omsætningsaktiver måles til nominelle værdier. Vindmølle andele ansættes til anskaffelsessum.

Egenkapital:

Årets resultat fordeles via resultatdisponeringen mellem grundkapitalen og fremtidige uddelinger.

Kortfristet gældsforpligtelser:

Er indregnet til pålydende nominelle værdier .

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter forudmodtagne indtægter vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Henlæggelse til feriepengeforpligtelser:

Forpligtelsen udgør det samlede beløb, der ved udgangen af regnskabsåret er optjent af de medarbejdere, der på balancetidspunktet er ansat i foreningen.

Penneo

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registeret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Marianne Spang Bech

Daglig leder

På vegne af: Marianne Spang Bech

Serienummer: PID:9208-2002-2-532994712196

IP: 62.116.xxx.xxx

2019-03-27 15:51:03Z

NEM ID

Ole Flemming Bang

Næstformand

På vegne af: Ole Bang

Serienummer: PID:9208-2002-2-162394889590

IP: 188.177.xxx.xxx

2019-03-27 15:57:21Z

NEM ID

Anne-Sophie Wührfeldt Frausing

Bestyrelsesmedlem

På vegne af: Anne-Sophie Frausing

Serienummer: PID:9208-2002-2-892763002296

IP: 83.89.xxx.xxx

2019-03-27 20:31:15Z

NEM ID

Peter Martin Jakobsen

Bestyrelsesmedlem

På vegne af: Peter Martin Jakobsen

Serienummer: PID:9208-2002-2-265118894041

IP: 176.20.xxx.xxx

2019-03-27 23:22:07Z

NEM ID

Kirsten Verring Andersen

Bestyrelsesmedlem

På vegne af: Kirsten V Andersen

Serienummer: PID:9208-2002-2-400560896471

IP: 188.180.xxx.xxx

2019-03-28 10:27:41Z

NEM ID

Kjeld Allan Thrane Larsen

Bestyrelsesmedlem

På vegne af: Kjeld A Larsen

Serienummer: PID:9208-2002-2-270424744501

IP: 5.186.xxx.xxx

2019-03-29 17:40:57Z

NEM ID

Thorleif Ejdesgaard Jeppesen

Bestyrelsesmedlem

På vegne af: Thorleif E Jeppesen

Serienummer: PID:9208-2002-2-562216414016

IP: 188.181.xxx.xxx

2019-04-03 09:31:51Z

NEM ID

Marietta Beatrice Josephine Bonnet

Bestyrelsesformand

På vegne af: Marietta Bonnet

Serienummer: PID:9208-2002-2-872397281692

IP: 62.199.xxx.xxx

2019-04-03 18:10:55Z

NEM ID

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. Signeringsbeviserne i dokumentet er sikret og valideret ved anvendelse af den matematiske hashværdi af det originale dokument. Dokumentet er låst for ændringer og tidsstempelt med et certifikat fra en betroet tredjepart. Alle kryptografiske signeringsbeviser er indlejret i denne PDF, i tilfælde af de skal anvendes til validering i fremtiden.

Sådan kan du sikre, at dokumentet er originalt

Dette dokument er beskyttet med et Adobe CDS certifikat. Når du åbner dokumentet

i Adobe Reader, kan du se, at dokumentet er certificeret af **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette er din garanti for, at indholdet af dokumentet er uændret.

Du har mulighed for at efterprøve de kryptografiske signeringsbeviser indlejret i dokumentet ved at anvende Penneos validator på følgende websted: <https://penneo.com/validate>

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

"Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument."

Bent Madsen

Registreret revisor

På vegne af: JVBM Revision ApS Godkendte revisorer

Serienummer: CVR:36972912-RID:40673530

IP: 5.179.xxx.xxx

2019-04-04 06:43:17Z

NEM ID

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. Signeringsbeviserne i dokumentet er sikret og valideret ved anvendelse af den matematiske hashværdi af det originale dokument. Dokumentet er låst for ændringer og tidsstemplet med et certifikat fra en betroet tredjepart. Alle kryptografiske signeringsbeviser er indlejret i denne PDF, i tilfælde af de skal anvendes til validering i fremtiden.

Sådan kan du sikre, at dokumentet er originalt

Dette dokument er beskyttet med et Adobe CDS certifikat. Når du åbner dokumentet

i Adobe Reader, kan du se, at dokumentet er certificeret af **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette er din garanti for, at indholdet af dokumentet er uændret.

Du har mulighed for at efterprøve de kryptografiske signeringsbeviser indlejret i dokumentet ved at anvende Penneos validator på følgende websted: <https://penneo.com/validate>